

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
circulaires provinciefonds 2024

Zaaknummer
461675

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 4 juni 2024

Geachte voorzitter,

Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de meicirculaire 2024 van het provinciefonds. Het provinciefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de Provincie Zeeland. Doorgaans verstrekt het Rijk op drie momenten, via circulaire, informatie over de ontwikkeling van het provinciefonds: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk; in september op basis van de Miljoenennota en in december op basis van de Najaarsnota van het Rijk. De uitkering van het provinciefonds bestaat uit een **algemene** uitkering en **decentralisatie** uitkeringen. De circulaire is als bijlage bij deze brief gevoegd en ook digitaal benaderbaar [Meicirculaire provinciefonds 2024 | Circulaire | Rijksoverheid.nl](#)

Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering provinciefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de uitgaven van het Rijk. De jaarlijkse toename of afname van het provinciefonds wordt het **accres** genoemd. De hoogte van de algemene uitkering kan ook muteren door veranderingen in de verdeelmaatstaven zoals het aantal inwoners en aandeel oeverlengte.

De gevolgen van de algemene uitkering van deze meicirculaire komen neer op de volgende mutaties:

2024 +/- € 1,0 miljoen;
2025 +/- € 0,1 miljoen;
2026 +/- € 1,9 miljoen;
2027 +/- € 1,7 miljoen;
2028 +/- € 1,8 miljoen;

De uitsplitsing van deze extra middelen zijn als volgt:

Onderwerp	2024	2025	2026	2027	2028
Accres, wijziging maatstaven, gewichten en uitkeringsfactor	-0,3	-0,1	1,9	1,7	1,8
BTW compensatie afrekening 2023	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	1,0	-0,1	1,9	1,7	1,8

Ons voorstel is om de uitkering, onder aftrek van het jaarlijks aanvullen van de stelpost provinciefonds tot het maximum van € 3 miljoen (overeenkomstig de financiële verordening), toe te voegen of te onttrekken aan de budgettaire ruimte (zie financiële verwerking voor de verdere uitwerking).

Accres

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van het accres. Gedeputeerde Staten hebben u op 17 april 2024 door middel van brief "Gevolgen Rijksvoorjaarsnota 2024" met zaaknummer 437319 geïnformeerd over de voorjaarsnota 2024 van het Rijk. In de voorjaarsnota van het Rijk is een aantal voorstellen gedaan die gevolgen hebben voor de berekening van het accres. Onderstaande onderwerpen, die ook zijn vermeld in de brief, zijn verwerkt in deze meicirculaire:

Afschaffen van de opschalingskorting

Provincies en gemeenten pleiten al jaren voor de afschaffing van de opschalingskorting. De oploop van de opschalingskorting was in de periode 2022-2025 bevroren en verdwijnt nu definitief. Hierdoor komt vanaf 2026 structureel € 40 miljoen terug in het Provinciefonds. Voor het gemeentefonds gaat het om structureel € 675 miljoen. Het definitief afschaffen van de oploop van de opschalingskorting is vooral voor de gemeenten van groot financieel belang. In onze rol als toezichthouder op de gemeentefinanciën zien we dit als een goede bijdrage aan het behoud van het structureel begrotingsevenwicht van gemeenten.

Nieuwe normeringssystematiek voor provincie- en gemeentefonds

Provincies en gemeenten worden voor het grootste deel gefinancierd uit het provincie- en gemeentefonds. Het accres (de jaarlijkse groei) van het provinciefonds bewoog tot nu toe mee met de rijksuitgaven, de trap-op/trap-af normeringssystematiek. Het rijk zal nu vervroegd (van 2027 naar 2024) de accresontwikkeling van het provincie- en gemeentefonds koppelen aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP). Met deze BBP-systematiek wordt meer stabiliteit in de groei van het provincie- en gemeentefonds verwacht, omdat het gebaseerd is op een 8-jaars historisch gemiddelde groei (volumedeel van het BBP). Jaarlijks blijven de fondsen daarnaast meebewegen met de inflatie (prijsdeel van het BBP).

Door de vervroegde invoering van de BBP-systematiek worden de accressen van het provinciefonds vanaf 2024 herberekend. Vooral in 2024 en 2025 valt het accres lager uit dan het huidige accres op basis van trap-op-trap-af. In de voorjaarsnota compenseert het rijk dit verschil in 2024 volledig en in 2025 tot een incidentele korting van € 40 miljoen op het provinciefonds. Vanaf 2026 zijn de BBP accressen en de huidige accressen op dit moment vrijwel gelijk.

Rijkscompensatie voor opcentenderving motorrijtuigenbelasting 2026-2030

Rijkscompensatie voor opcentenderving motorrijtuigenbelasting 2026-2030 Provincies heffen opcenten op de motorrijtuigenbelasting (MRB). In de voorjaarsnota stelt het demissionair kabinet voor een verlaagd MRB-tarief voor Elektrische Voertuigen (EV's) in te stellen voor de periode 2026 tot en met 2030 (60% oplopend naar 70%). Het huidige tariefbeleid blijft tot en met 2025 ongewijzigd. De tariefkorting vanaf 2026 werkt door in de inkomsten uit de provinciale opcenten en zou leiden tot een inkomstenderving voor provincies. Het kabinet heeft besloten de provincies hiervoor te compenseren. In de voorjaarsnota van het Rijk is een totaalbedrag van € 656 miljoen opgenomen om de verwachte inkomstenderving in de periode 2026-2030 volledig te compenseren.

Deze compensatie is (nog) niet verwerkt in deze meicirculaire. De compensatie zal, na goedkeuring van het parlement, via het provinciefonds worden uitgekeerd via een latere circulaire van het provinciefonds.

BTW compensatie afrekening

Overschotten en tekorten in het BTW compensatiefonds (BCF) worden verrekend in de algemene uitkering van het provinciefonds. In de praktijk blijkt dat doorgaans sprake is van overschotten in het BTW compensatiefonds die uiteindelijk ten gunste van de algemene uitkering komen. Dit overschot in het BTW compensatiefonds wordt de 'ruimte onder het plafond BCF' genoemd. Bij de Miljoenennota 2024 werd de ruimte onder het plafond voor 2023 geraamd op € 84 miljoen. Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn toegenomen met € 33 miljoen. Dit overschot wordt toegevoegd aan het provinciefonds. Voor Zeeland betekent dit een eenmalig bedrag van afgerond € 1,3 miljoen als onderdeel van de algemene uitkering over 2024.

Negatieve afrekening 2023

Los van de uitkeringen 2024 en verder vindt jaarlijks via de meicirculaire een afrekening plaats over het voorgaand jaar. Dit komt voor 2023 negatief uit door de definitieve vaststelling van het aantal opcenten MRB. Deze wijkt af van de prognose uit de decembercirculaire 2023. Deze bijstelling wordt via de verdeelsleutel verrekend via de provinciefondsuitkering. De afrekening van het provinciefonds pakt voor Zeeland negatief uit voor een bedrag van € 0,2 miljoen. We verwachten dat we dit bedrag kunnen compenseren met andere (positieve) afwikkelverschillen over voorgaande dienstjaren zodat dit niet tot een bijstelling van de begroting 2024 hoeft te leiden.

Decentralisatie- uitkeringen

Via het provinciefonds ontvangt de Provincie ook decentralisatie uitkeringen. Deze uitkeringen hebben een eigen verdeling per provincie. In tegenstelling tot specifieke doeluitkeringen hoeft over de besteding van deze decentralisatie uitkeringen geen verantwoording aan het Rijk te worden afgelegd en zijn de uitkeringen ook niet geoormerkt. Decentralisatie uitkeringen zijn vaak wel verbonden met een zeker doel maar hoeven niet aan dit doel uitgegeven te worden.

De volgende nieuwe decentralisatie uitkeringen worden ontvangen in 2024:

1. Openbaar Vervoer Het Openbaar vervoer ontvangt drie decentralisatie-uitkeringen. Twee daarvan in het kader van de uitvoering van de motie Bikker c.s.2 en de motie Grinwis en één in verband met de compensatie van de herijking studenten OV-reisproduct motie-Krul. Een toelichting op deze decentralisatie uitkering is opgenomen vanaf blz. 18 in bijgevoegde circulaire.

Voor Zeeland gaat het om totaal **€ 5,0 miljoen in 2024**. Deze bedragen zijn op basis van gedane toezeggingen door het Rijk op een eerder moment al in de provinciale begroting verwerkt.

2. Versterking vergunningverlening maatwerk aanpak Om voorspelbare en tijdsige vergunningverlening voor de maatwerkbijbedrijven te bevorderen, heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) € 35 miljoen beschikbaar gesteld om de uitvoeringscapaciteit bij de zes grote omgevingsdiensten (OD/BRZO6) te versterken. Via een SPUK zijn eerder middelen (€ 3 miljoen) versterkt aan de OD NZKG, hierdoor blijft er nog een gedeelte over. De overige middelen (€ 32,3 miljoen) worden verstrekt via een decentralisatie-uitkering. Voor 2024 is € 6,2 miljoen beschikbaar. Op basis van een inschatting van het IPO wordt er circa 25 procent externe inhuur verwacht. Dit heeft tot gevolg dat er een gedeelte van de voor 2024 beschikbare middelen moet worden overgemaakt naar het BCF. De afdracht naar het BCF bedraagt € 324.135, waardoor de omvang van de decentralisatie-uitkering € 5,9 miljoen bedraagt. Op basis van een tussenevaluatie in 2024 van de betrokken provincies zal de jaarlijkse verdeling van het restant van het budget (€ 26,1 miljoen) in de periode 2025-2030 worden bepaald.

Voor Zeeland gaat het om een bedrag van **€ 0,75 miljoen in 2024**.

3. Uitvoering Omgevingswet De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord (CA) van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. Met het uitkeren van deze € 1 miljoen in 2024 kunnen de ontvangende partijen in hun transitie er voor zorg dragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht. De provincies ontvangen een uitkering naar rato van de omvang van de algemene uitkering.

Voor Zeeland gaat het in **2024 om € 48.702**.

Financiële verwerking van de meicirculaire/hogte stelpost provinciefonds.

Conform de financiële verordening komen positieve en negatieve effecten ten laste/gunste van de stelpost provinciefonds tot de stelpost een saldo van € 3 miljoen bereikt. De stelpost provinciefonds is onder meer gevormd om negatieve effecten uit circulaire te kunnen opvangen. Daarnaast wordt uit deze stelpost de indexerings van de begroting (indexering materiële budgetten en structurele kostensubsidies aan instellingen), als ook eventuele CAO stijgingen gedekt. Het resterende effect uit de circulaire wordt toegevoegd/onttrokken aan de budgettaire ruimte. Voor het jaar 2024 geldt dat het saldo per eind 2024 moet zijn ingezet. In de najaarsnota 2024 zal een voorstel gedaan worden om deze beschikbare middelen in te zetten.

De financiële effecten op de provinciale begroting zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Effecten meicirculaire op stelpost provinciefonds en budgettaire ruimte x € 1 mln					
	2024	2025	2026	2027	2028
Accres meicirculaire inclusief vrijval ruimte plafond BTW compensatiefonds 2023 en actualiseren maatstaven	1,0	-0,1	1,9	1,7	1,8
financiële effecten meicirculaire	1,0	-0,1	1,9	1,7	1,8
Beschikbaar in stelpost provinciefonds	0,5	1,5	1,5	1,5	3,0
verwerking meicirculaire ten gunste/laste van de stelpost provinciefonds	1,0	-0,1	1,5	1,5	0,0
Beschikbaar in stelpost provinciefonds na verwerking meicirculaire	1,5	1,4	3,0	3,0	3,0
Beschikbare budgettaire ruimte na vaststelling 8e bwn 2024	0,6	1,3	1,0	1,4	1,6
verwerking meicirculaire ten gunste van de budgettaire ruimte	0,0	0,0	0,4	0,2	1,8
Stand budgettaire ruimte na verwerking meicirculaire	0,6	1,3	1,4	1,6	3,4

De verwerking van deze meicirculaire wordt betrokken in de eerstvolgende reguliere begrotingswijziging.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Bijlagen:

1. Meicirculaire provinciefonds 2024

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.